

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช ๒๕๖๐

โรงเรียนนวมศรีศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

คำนำ

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จัดทำขึ้นเพื่อให้โรงเรียนอนุบาลศรีศึกษา ซึ่งจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น เพื่อที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศไทยในอนาคต อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

โรงเรียนอนุบาลศรีศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลศรีศึกษา ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้จัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
ความนำ	๑
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๒
วิสัยทัศน์	๒
หลักการ	๓
แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย	๔
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนวัดวชิราลงกรณวราราม	๗
พัฒนาการเด็กปฐมวัย	๙
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์	๑๐
การจัดเวลาเรียน	๒๒
สาระการเรียนรู้รายปี	๒๓
การจัดประสบการณ์	๒๙
การประเมินพัฒนาการ	๔๒
การบริหารจัดการหลักสูตร	๖๖
การจัดการศึกษาปฐมวัย(เด็กอายุ๓-๕ปี)สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	๖๙
การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัย กับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑	๗๐
การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน	๗๒

ความนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลักสูตรสถานศึกษา สถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปี บริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพโดยมีหลักการดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อโรงเรียน.....ถนนอมศรีศึกษา.....ที่ตั้ง.....๕๘.....ตำบลเบตง.....อำเภอเบตง.....จังหวัด.....ยะลา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โทร..๐๗๓-๒๓๑๒๑๒.. โทรสาร๐๗๓-๒๓๑๒๑๒
e-mail...Thanomsri@gmail.com...Website...Thanomsri.ac.th..

๑.๒ ได้รับอนุญาตจัดตั้ง เมื่อพ.ศ...๒๕๐๕....

๑.๓ เปิดสอนระดับชั้น...การศึกษาปฐมวัย...ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่...๓....

๑.๔ เนื้อที่...ไร่...๒๔.๙...ตารางวา

๑.๕ เขตพื้นที่บริการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา...เขต...๓...

๑.๖ ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนถนนอมศรีศึกษาเป็นโรงเรียนเอกชนคาทอลิก ในสังกัดคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๐๕ ในที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๗ไร่ ๒๔.๙ตารางวา เลขที่ ๕๘ ถนนสุขยางค์ ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ๙๕๑๑๐ โดยมีนางถนนอมศรี โพธิ์ทัพพะ เป็นเจ้าของและผู้จัดการ นายอำนวยการดวงภักดีเป็นครูใหญ่ ต่อมาปีการศึกษา๒๕๐๗ นางถนนอมศรี โพธิ์ทัพพะ ได้โอนกิจการโรงเรียนให้กับมิสซังราชบุรี โดยมีมุขนายกเปโตร คาเร้ตโต เป็นเจ้าของและบาทหลวงเซียงเก้ง มุยเส็ง ดำรงตำแหน่งผู้แทนเจ้าของ ผู้จัดการและครูใหญ่บาทหลวงยอแซฟฟอรัลซ์ชินี เป็นอธิการ ในปีการศึกษา ๒๕๐๙ มุขนายกเปโตร คาเร้ตโต เจ้าของโรงเรียนได้ส่งซิสเตอร์คณะผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ จากราชบุรีจำนวน ๓ รูปมาดำเนินงานปีการศึกษา ๒๕๒๐ ได้ขยายชั้นเรียนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เป็นชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่๗

ปีการศึกษา ๒๕๓๑ ได้ขยายชั้นเรียนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มจำนวน ๑ หลัง แทนอาคารเดิมในปีการศึกษา ๒๕๓๒ และมีพิธีเปิดอาคารเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๓

ปีการศึกษา ๒๕๓๓ ครู ๔๔ คนนักเรียน ๑,๐๖๙ คนทำการสอนชั้นอนุบาล ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นักเรียนม.๓รุ่นแรก ๖๗ คน นางสาวประยงค์ศรี แยมสุนทร ได้รับรางวัลชมเชยผู้บริหารดีเด่นจากคุรุสภา รับโล่จัดกิจกรรมวันแม่ดีเด่น จากสภาสังคมสงเคราะห์

ปีการศึกษา ๒๕๓๗ นางสาวอารยา ภานุศรี เป็นผู้จัดการ มีนักเรียน ๑,๑๐๗ คน ครู ๗ คนได้รับรางวัลโรงเรียนเอกชนดีเด่นระดับมัธยมศึกษาระดับจังหวัดและเขตการศึกษา ๒

ปีการศึกษา ๒๕๕๐ นางสาวสุตาพร สอนจิตต์ เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและครูใหญ่ มีครู ๔๖ คน นักเรียนทั้งหมด ๑,๐๗๐ คน ได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ประจำปี ๒๕๕๐ จากกระทรวงศึกษาธิการ

ปีการศึกษา ๒๕๕๒ นางสาวอารยา ภานุศรี เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและผู้อำนวยการโรงเรียนและดำเนินงานของโรงเรียน มีครูจำนวน ๔๙ คน นักเรียน ๙๖๙ คน ได้มีพิธีเปิดห้องสมุดดิจิทัล เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ปีการศึกษา ๒๕๕๓ นางสาวอารยา ภานุศรี ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและผู้อำนวยการโรงเรียน มีครูจำนวน ๔๕ คน และมีนักเรียน ๙๔๔ คน โรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทานสถานศึกษาขนาดใหญ่ ระดับประถมศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี ๒๕๕๓

ปีการศึกษา ๒๕๕๔ นางสาวอารยา ภานุศรี เป็นผู้แทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการโรงเรียน มีซิสเตอร์ประไพ ทศไพสนธิ ดูแลฝ่ายโภชนาการ มีนักเรียนทั้งสิ้น ๙๐๙ คน ครู ๔๖ คน

ปีการศึกษา ๒๕๕๕ นางสาวอารยา ภานุศรี เป็นผู้แทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการโรงเรียน มีซิสเตอร์วันเพ็ญ เชื้อรัมย์ ดูแลฝ่ายโภชนาการ มีนักเรียนทั้งสิ้น ๘๖๘ คน ครู ๔๕ คน

ปีการศึกษา ๒๕๕๖ นางสาวดารารัตน์ เฟ่งพินิจ ดำรงตำแหน่ง เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการโรงเรียนและดำเนินงานของโรงเรียน มีครูจำนวน ๔๗ คน และนักเรียน ๘๓๘ คน และรับครูสอนต่างชาติเพิ่ม ๒ คน เพื่อสอนโครงการ Intensive English Learning (IEL) ปรับเปลี่ยนเป็นบาสเป็นอะคิลิค ปรับปรุงห้องพยาบาล ห้องน้ำระดับอนุบาลและระดับประถม

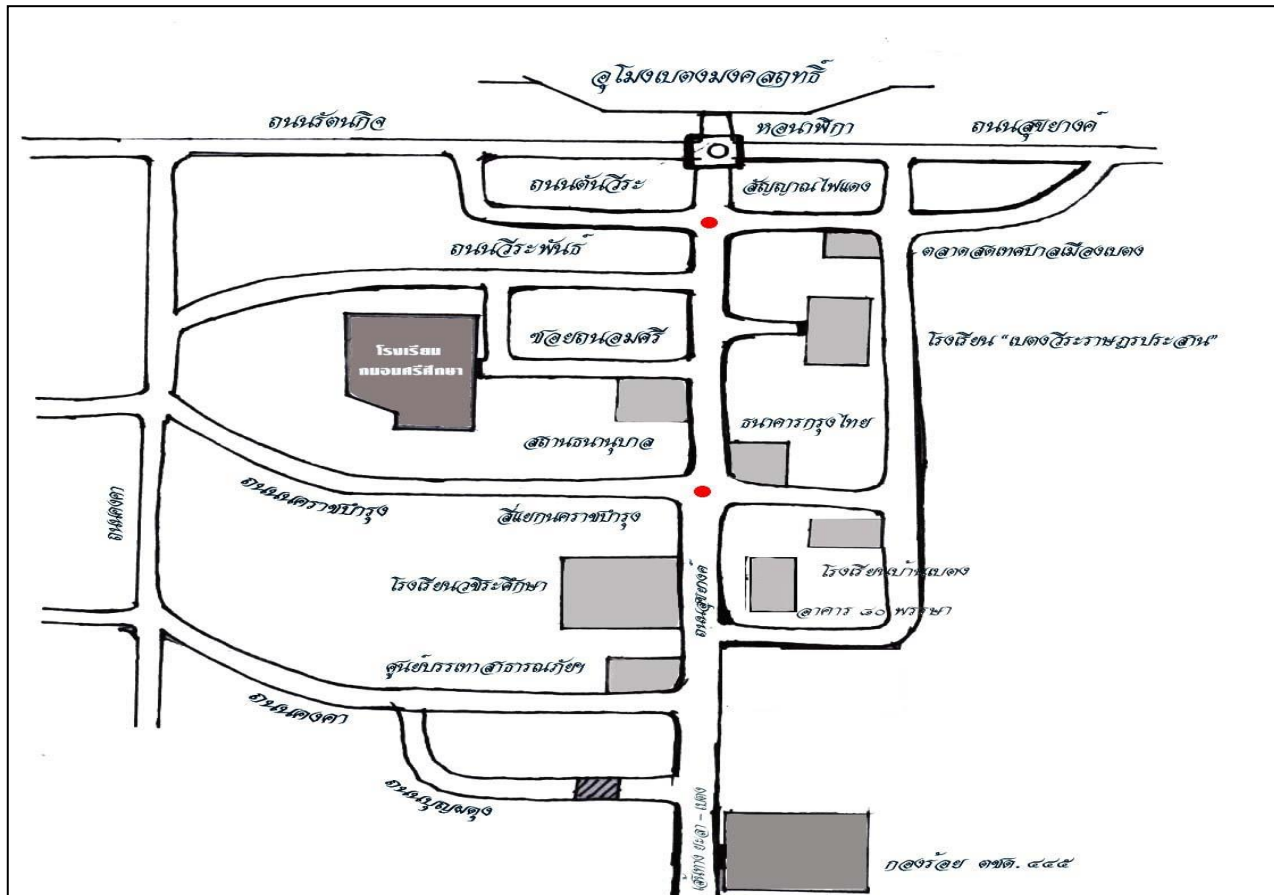
ปีการศึกษา ๒๕๕๗ นางสาวดารารัตน์ เฟ่งพินิจ ดำรงตำแหน่ง เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการโรงเรียนและดำเนินงานของโรงเรียน มีครูจำนวน ๔๕ คน และจำนวนนักเรียน ๘๑๖ คน

ปีการศึกษา ๒๕๕๘ นางสาวดารารัตน์ เฟ่งพินิจ แต่งตั้งนางสาวชลอรัตน์ สวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงเรียนและดูแลฝ่ายโภชนาการ มีครูจำนวน ๔๕ คน และจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น ๘๓๓ คน

ปีการศึกษา ๒๕๕๙ นางสาวดารารัตน์ เฟ่งพินิจ ดำรงตำแหน่ง เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการ นางสาวชลอรัตน์ สวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงเรียนและดูแลฝ่ายโภชนาการ มีครูจำนวน ๔๕ คน และจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น ๘๔๘ คน

ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ดร.นรา นิยมไทย ดำรงตำแหน่ง เป็นผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการโรงเรียน นางสาวสุภาพร ฤทธิ์ปัญญา ดูแลฝ่ายโภชนาการ

แผนที่โรงเรียน

โรงเรียน..... ถนนศรีศึกษา..... แบ่งโครงสร้างการบริหารงานเป็น..... ๖..... ด้าน

ได้แก่..... ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการ ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายธุรการ ฝ่ายอาคารสถานที่ ฝ่ายจิตตภาภิบาล

ผู้บริหารยึดหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล / ตามรูปแบบSchool – Based Management

(SBM)และการพัฒนาตามกระบวนการ PDCA โดยการกระจายอำนาจและมีส่วนร่วมในการ

วางแผนคุณภาพการศึกษา

๑.๗ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย

ปรัชญา

โรงเรียนในสังกัดคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มาเรีย มีปรัชญาการศึกษาที่มาจากจิตตารมณ์ และคติพจน์ของคณะ ซึ่งสรุปไว้เป็นปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนว่า “**เด่นคุณธรรม เลิศล้ำวิชา พัฒนาสังคม**”

๑. เด่นคุณธรรม หมายถึง การปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ในตัวนักเรียนให้ปรากฏเด่นชัดในการดำเนินชีวิตเช่นมีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีน้ำใจ มีความกตัญญูรู้คุณ มีความยุติธรรมฯลฯ

๒. เลิศล้ำวิชา หมายถึง การหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เป็นนิจ ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและมีความชำนาญในการใช้ความรู้ของตนเองให้เต็มที่ คือเป็นเลิศในสิ่งที่ตนเรียนรู้

๓. พัฒนาสังคม หมายถึง การนำเอาความรู้ที่ตนได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองครอบครัวและสังคม ด้วยจิตสำนึกว่า “ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม” รู้จักเสียสละรับใช้ช่วยเหลือตามความสามารถของตนเพื่อยกระดับสังคมให้ดีขึ้น

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

“สร้างคนดี มีคุณธรรม เป็นผู้นำการศึกษา พัฒนาความคิด ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง รักษ์ความเป็นไทย ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ นำภาษาสื่อสารสู่สากล”

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
๒. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการให้มีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ
๓. มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ ล้ำหน้าทางความคิด สามารถสื่อสารภาษาได้อย่างน้อย ๒ ภาษา ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์
๔. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมหลักสูตร และบูรณาการหลัก
๕. ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนเป็นแนวทางในการดำเนินงานและให้ผู้รับผิดชอบทุกฝ่ายได้ใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน
๖. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในด้านความรู้ ความสามารถ เทคนิคการสอนและมีทักษะการใช้สื่อ นวัตกรรมใหม่ๆ
๗. ส่งเสริมการบริหารจัดการให้เอื้ออำนวยความสะดวกทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. ผู้เรียนมีระเบียบวินัยและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
3. ผู้เรียนร้อยละ ๗๕ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนกำหนด
4. ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ผู้เรียนสามารถอ่านคิด วิเคราะห์และเขียนได้อย่างมีระบบ
6. ผู้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าในการจัดการการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีปรับวิธีการคิดวิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
7. ผู้เรียนมุ่งประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้แก่ชุมชนและสังคม
8. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพบุคลิกภาพของบุคลากรทุกคนให้มีความรู้ความสามารถมีคุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน

๑.๘ เอกลักษณ์/อัตลักษณ์

เอกลักษณ์ “วิชาการเลิศล้ำ นำ ICT เป็นคนดีศรีสังคม”

อัตลักษณ์ “รัก รับผิดชอบ และให้อภัย”

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมใน

ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระเรียนรู้ใน การจัดประสบการณ์ กิจกรรมและประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐาน มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยเด็กมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	-น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	-น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำที่สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดด้วยตนเอง	-รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
-ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	-ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
-นอนพักผ่อนเป็นเวลา	-นอนพักผ่อนเป็นเวลา	-นอนพักผ่อนเป็นเวลา
-ออกกำลังกายเป็นเวลา	-ออกกำลังกายเป็นเวลา	-ออกกำลังกายเป็นเวลา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	-เล่นและทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เดินตามแนวที่กำหนดได้	-เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	-เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
-กระโดดสองขา ขึ้นลงอยู่กับที่ได้	-กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว	-กระโดดขาเดียว ไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว
-วิ่งแล้วหยุดได้	-วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	-วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
-รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	-รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองข้าง	-รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๓ ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ใช้กรรไกรตัดกระดาษจากกันได้อย่างปลอดภัย	-ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	-ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
-เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้	-เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	-เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
-ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ ซม. ได้	-ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ ซม. ได้	-ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ ซม. ได้

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	-แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	-แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-กล้าพูดกล้าแสดงออก	-กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์	-กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
-แสดงความพอใจในผลงานตนเอง	-แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง	-แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๔ ซินชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	-สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	-สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
-สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	-สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	-สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
-สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี	-สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี	-สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	-แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	-แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
-แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	-แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	-แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๔ มีความรับผิดชอบ

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	-ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

๓. พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๑ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
- แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ	- แต่งตัวด้วยตนเอง	- แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว
- รับประทานอาหารด้วยตนเอง	- รับประทานอาหารด้วยตนเอง	- รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
- ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	- ใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	- ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๒ มีวินัยในตนเอง

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
- เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	- เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	- เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง
- เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	- เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	- เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ ๖.๓ ประหยัดและพอเพียง

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
- มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
- ทิ้งขยะได้ถูกที่	- ทิ้งขยะได้ถูกที่	- ทิ้งขยะได้ถูกที่

ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
ปฏิบัติตามมารยาทไทยได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ปฏิบัติตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	-ปฏิบัติตามมารยาทไทยได้ ตามกาลเทศะ
-กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	-กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
-หยุดเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	-หยุดเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	-ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเด็กที่แตกต่างไปจากตน	-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เล่นร่วมกับเพื่อน	-เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	-เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
-ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	-ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ ๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
-ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ด้วยตนเอง	-ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
-ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

๕. ด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ฟังผู้อื่นพูดจนจบและโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	-ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	-ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
-เล่า เรื่องด้วยประโยคสั้นๆ	-เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	-เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้

ตัวบ่งชี้ที่ ๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-อ่านภาพ และพูดข้อความด้วยภาษาของตน	-อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	-อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
-เขียนขีด เขียน อย่างมีทิศทาง	-เขียนคล้ายตัวอักษร	-เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบเขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-บอกลักษณะของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	-บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	-บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
-จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การงานเพียงลักษณะเดียว	-จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	-จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป
-คัดแยกสิ่งต่างๆตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	-จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	-จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือ การกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
-คาดเดา หรือ คาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้น	-คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	-คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ	-ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	-ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้น
-แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	-ระบุปัญหา และแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	-ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๑ เล่น/ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง	-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง	-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง	-สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	-หยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
-กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	-กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	-กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้

สภาพที่พึงประสงค์		
อายุ ๓ ปี	อายุ ๔ ปี	อายุ ๕ ปี
-ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่มีผู้ชี้แนะ	-ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการของตนเอง	-ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง
-เชื่อมโยงคำถาม “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ	-ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	-ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโครงสร้างและอัตราเวลาเรียน

โรงเรียนถนนอมศรีศึกษาได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐		
ช่วงอายุ	อายุต่ำกว่า ๓ ปี	
	อายุ ๓ - ๖ ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	☐ ด้านร่างกาย	☐ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก
	☐ ด้านอารมณ์และจิตใจ	☐ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล
	☐ ด้านสังคม	และสถานที่แวดล้อมเด็ก
	☐ ด้านสติปัญญา	☐ ธรรมชาติรอบตัว
		☐ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	จัดประสบการณ์ปีการศึกษาละ ๒ ภาคเรียน ภาคเรียนที่ ๑ ประมาณ ๑๖ พฤษภาคม - ๑๕ ตุลาคม	

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๑-๓ ปีการศึกษา โดยประมาณ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย เวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วันต่อ ๑ ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง โดยสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย

สาระการเรียนรู้รายปี

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย** เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆและสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่

๑.๑.๑.๑ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่

๑.๑.๑.๒ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

๑.๑.๑.๓ การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์

๑.๑.๑.๔ การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการขว้าง การจับ

การโยน การเตะ

๑.๑.๑.๕ การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ

๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก

๑.๑.๒.๑ การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก

๑.๑.๒.๒ การเขียนภาพและการเล่นกับสี

๑.๑.๒.๓ การปั้น

๑.๑.๒.๔ การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วย เศษวัสดุ

๑.๑.๒.๕ การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัว

๑.๑.๓.๑ การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน

๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย

๑.๑.๔.๑ การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน

๑.๑.๔.๒ การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย

๑.๑.๔.๓ การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย

๑.๑.๔.๔ การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ

๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

๑.๑.๕.๑ การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่

๑.๑.๕.๒ การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑.๒.๑ สุนทรียภาพ ดนตรี

- ๑.๒.๑.๑ การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- ๑.๒.๑.๒ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
- ๑.๒.๑.๓ การเล่นบทบาทสมมติ
- ๑.๒.๑.๔ การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ
- ๑.๒.๑.๕ การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

๑.๒.๒ การเล่น

- ๑.๒.๒.๑ การเล่นอิสระ
- ๑.๒.๒.๒ การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
- ๑.๒.๒.๓ การเล่นตามมุมประสบการณ์
- ๑.๒.๒.๔ การเล่นนอกห้องเรียน

๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม

- ๑.๒.๓.๑ การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ
- ๑.๒.๓.๒ การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม
- ๑.๒.๓.๓ การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม

๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์

- ๑.๒.๔.๑ การสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น
- ๑.๒.๔.๒ การเล่นบทบาทสมมติ
- ๑.๒.๔.๓ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
- ๑.๒.๔.๔ การร้องเพลง
- ๑.๒.๔.๕ การทำงานศิลปะ

๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ

- ๑.๒.๕.๑ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง

๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

๑.๒.๖.๑ การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆรอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่นเกมการทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

- ๑.๓.๑.๑ การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน
- ๑.๓.๑.๒ การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ๑.๓.๒.๑ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ใหม่

๑.๓.๒.๒ การทำงานศิลปะที่ใช้วัสดุหรือสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมา ใช้

๑.๓.๒.๓ การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้

๑.๓.๒.๔ การเลี้ยงสัตว์

๑.๓.๒.๕ การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและความเป็นไทย

๑.๓.๓.๑ การเล่นบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย

๑.๓.๓.๒ การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย

๑.๓.๓.๓ การประกอบอาหารไทย

๑.๓.๓.๔ การศึกษานอกสถานที่

๑.๓.๓.๕ การละเล่นพื้นบ้านของไทย

๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม

๑.๓.๔.๑ การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน

๑.๓.๔.๒ การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

๑.๓.๔.๓ การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

๑.๓.๔.๔ การดูแลห้องเรียนร่วมกัน

๑.๓.๔.๕ การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ

๑.๓.๕ การเล่นแบบร่วมมือร่วมใจ

๑.๓.๕.๑ การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

๑.๓.๕.๒ การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น

๑.๓.๕.๓ การทำศิลปะแบบร่วมมือ

๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

๑.๓.๖.๑ การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา

๑.๓.๖.๒ การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑.๓.๗.๑ การเล่นหรือ ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ เรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็ก พัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

๑.๔.๑ การใช้ภาษา

๑.๔.๑.๑ การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม

๑.๔.๑.๒ การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

๑.๔.๑.๓ การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ

๑.๔.๑.๔ การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ

๑.๔.๑.๕ การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง

๑.๔.๑.๖ การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ

๑.๔.๑.๗ การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ

๑.๔.๑.๘ การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด

๑.๔.๑.๙ การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร

- ๑.๔.๑.๑๐ การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ
- ๑.๔.๑.๑๑ การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ
- ๑.๔.๑.๑๒ การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง
- ๑.๔.๑.๑๓ การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ
- ๑.๔.๑.๑๔ การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาดำเนินไปจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง
- ๑.๔.๑.๑๕ การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย
- ๑.๔.๑.๑๖ การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่
- ๑.๔.๑.๑๗ การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆกัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง
- ๑.๔.๑.๑๘ การเล่นเกมทางภาษา
- ๑.๔.๑.๑๙ การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง
- ๑.๔.๑.๒๐ การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ
- ๑.๔.๑.๒๑ การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย
- ๑.๔.๑.๒๒ การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ

๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา

๑.๔.๒.๑ การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม

๑.๔.๒.๒ การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน

๑.๔.๒.๓ การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

๑.๔.๒.๔ การเล่นกับสื่อต่างๆที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย

๑.๔.๒.๕ การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง

๑.๔.๒.๖ การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน

๑.๔.๒.๗ การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป

๑.๔.๒.๘ การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน

๑.๔.๒.๙ การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ

๑.๔.๒.๑๐ การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ

๑.๔.๒.๑๑ การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ

๑.๔.๒.๑๒ การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน

๑.๔.๒.๑๓ การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง

น้ำหนัก ปริมาตร

๑.๔.๒.๑๔ การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา

๑.๔.๒.๑๕ การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑.๔.๒.๑๖ การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ

๑.๔.๒.๑๗ การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล

๑.๔.๒.๑๘ การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

๑.๔.๒.๑๙ การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๑.๔.๓.๑ การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน

๑.๔.๓.๒ การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ

๑.๔.๓.๓ การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย

๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

๑.๔.๔.๑ การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว

๑.๔.๔.๒ การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ

๑.๔.๔.๓ การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ

๑.๔.๔.๔ การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ใน

รูปแบบต่างๆและแผนภูมิอย่างง่าย

สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้มา มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหาครูสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แสง และพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุขสมบัติ

๒.๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆรอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๓ – ๖ ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชาโดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

๑. หลักการจัดประสบการณ์

- ๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้หลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง
- ๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- ๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก
- ๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง
- ๑.๕ ให้พ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒. แนวทางการจัดประสบการณ์

- ๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- ๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- ๒.๓ จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้
- ๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยครูหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- ๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆกัน
- ๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
- ๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- ๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่ดีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
- ๒.๙ จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน
- ๒.๑๐ จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวันแต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น
  - วัย ๓-๔ ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ ๘-๑๒ นาที
  - วัย ๔ - ๕ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๒-๑๕ นาที
  - วัย ๕-๖ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๕- ๒๐ นาที
๒. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที
๓. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที
๔. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว ความยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๓.๒.๒ การพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและระบบประสาทตามือได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน และใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

๓.๒.๓ การพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการทำงาน รับผิดชอบความประพฤติของตนเองและผู้อื่น โดยรวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของร่วรรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาความ คิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย และเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษาสถานศึกษา เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่และรายบุคคล

๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความ

หลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็น ประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าจึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- ๑.ความสะอาด ความปลอดภัย
- ๒.ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
- ๓.ความสะดวกในการทำกิจกรรม
- ๔.ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ
- ๕.ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
- ๖.บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

๑. พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน

- ๑.๑ ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
- ๑.๒ ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
- ๑.๓ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
- ๑.๔ ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ
- ๑.๕ ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒. พื้นที่ปฏิบัติการและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

๓. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ ๖๐ นาทีการจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- ๓.๑ ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย ๓-๕ มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง
- ๓.๒ ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก
- ๓.๓ ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ผู้สอนอาจจัดให้มีการจำลองการเกิดผีเสื้อล่องไว้ให้เด็กดูในมุมธรรมชาติศึกษาหรือมุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
- ๓.๔ ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น
- ๓.๕ ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบ ๆ สถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานศึกษาและบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบๆบริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

บริเวณสนามเด็กเล่น ต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้

สนามเด็กเล่น มีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นสำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับชุด ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ใต้ต้นไม้มีร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

บริเวณธรรมชาติ

ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษา มีไม่มากนัก อาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง

สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อ

ประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติ และ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆให้ครบทุกด้านสื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก **สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และ สัญลักษณ์** ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ตัวอย่างสื่อประกอบการจัดกิจกรรม มีดังนี้

กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม

๑. มุมบทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่น ดังนี้

๑.๑ มุมบ้าน

- ❖ ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เต้า กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีดพลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง ฯลฯ
- ❖ เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา
- ❖ เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระจกขนาดเห็นเต็มตัว

หวี ตลับแปง ฯลฯ

- ❖ เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช้แล้ว ฯลฯ
- ❖ โทรศัพท์ เตารีดจำลอง ที่รีดผ้าจำลอง
- ❖ ภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑.๒ มุมหมอบ

- เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอบ ฯลฯ
- ❖ อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๑.๓ มุมร้านค้า

- ❖ กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้แล้ว
- ❖ อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๒. มุมบล็อก

- ❖ ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่างๆกัน จำนวนตั้งแต่ ๕๐ ชิ้นขึ้นไป
- ❖ ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ
- ❖ ภาพถ่ายต่างๆ
- ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตามรูปทรง ขนาด

๓. มุมหนังสือ

- ❖ หนังสือภาพนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้น ๆ พร้อมภาพ
- ❖ ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- ❖ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื้อ พรม หมอน ฯลฯ
- ❖ สมุดเขียนยืมหนังสือกลับบ้าน
- ❖ อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- ❖ อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป ตลับเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง ฯลฯ

๔. มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา

- ❖ วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่าง ๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- ❖ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง ฯลฯ

๕. มุมอาเซียน

- ❖ ธงของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน
- ❖ คำกล่าวทักทายของแต่ละประเทศ
- ❖ ภาพการแต่งกายประจำชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน

กิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้

๑. การวาดภาพและระบายสี

- สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- กระดาษ
- เสื้อคลุม หรือผ้ากันเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- ❖ การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- ❖ การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- ❖ การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- ❖ การทาสี มี กระดาษ สีน้ำ
- ❖ การละเลงสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- ❖ แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย ฯลฯ
- ❖ แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายาง ฯลฯ
- ❖ กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่าง ๆ ไม้ขนาดแบ่ง ฯลฯ

๕. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็ก ปลายมน กาวน้ำ หรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๖. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย ฯลฯ

๘. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ

๙. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็ก ๆ รูปทรงต่าง ๆ ผู้เล่นสามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการ

๑๐. การสร้างรูป เช่น จากกระดาษปิดมุม จากแป้นตะปูที่ใช้หนังยางหรือเชือก ผูกตั้งให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ เกมการศึกษา ตัวอย่างสื่อประเภทเกมการศึกษา มีดังนี้

๑. เกมจับคู่

- ❖ จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
- ❖ จับคู่ภาพเงา
- ❖ จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- ❖ จับคู่สิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่ใช้คู่กัน
- ❖ จับคู่ภาพส่วนเต็มกับส่วนย่อย
- ❖ จับคู่ภาพกับโครงร่าง
- ❖ จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- ❖ จับคู่ภาพที่เป็นประเภทเดียวกัน
- ❖ จับคู่ภาพที่ซ่อนกัน
- ❖ จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม
- ❖ จับคู่ภาพที่สมมาตรกัน
- ❖ จับคู่แบบอุปมาอุปไมย
- ❖ จับคู่แบบอนุกรม

๒. เกมภาพตัดต่อ

- ❖ ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก ฯลฯ

๓. เกมจัดหมวดหมู่

- ❖ ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ
- ❖ ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน
- ❖ ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต

๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

- ❖ โดมิโนภาพเหมือน
- ❖ โดมิโนภาพสัมพันธ์

๕. เกมเรียงลำดับ

- ❖ เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- ❖ เรียงลำดับขนาด

๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลือตโต้)

๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)

๘. เกมพื้นฐานการบวก

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ
๒. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ
๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ
๔. สื่อเทคโนโลยี เช่น วิทยู เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท

กิจกรรมกลางแจ้ง ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ฯลฯ
๒. ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ฯลฯ
๓. ที่เล่นน้ำ มีภาชนะใส่น้ำหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่างๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ตุ๊กตาทายาง ฯลฯ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ธิบิ้น แถบผ้า ห่วง

๒. หวาย ถุงทราย ฯลฯ

การเลือกสื่อ มีวิธีการเลือกสื่อ ดังนี้

๑. เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
๒. เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
๓. เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือสถานภาพของสถานศึกษา
๔. มีวิธีการใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
๕. มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย
๖. มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช่สีสะท้อนแสง
๗. เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน
๘. เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้
๙. เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดงความคิดเห็นด้วยความมั่นใจ

การจัดหาสื่อ สามารถจัดหาได้หลายวิธี คือ

๑. จัดหาโดยการขอยืมจากแหล่งต่างๆ เช่น ศูนย์สื่อของสถานศึกษาของรัฐบาล หรือ สถานศึกษาเอกชน ฯลฯ

๒. จัดซื้อสื่อและเครื่องเล่นโดยวางแผนการจัดซื้อตามลำดับความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ทางสถานศึกษาสามารถจัดสรรให้และสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์

๓. ผลิตสื่อและเครื่องเล่นขึ้นใช้เองโดยใช้วัสดุที่ปลอดภัยและหาง่ายเป็นเศษวัสดุเหลือใช้ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น กระดาษแข็งจากลังกระดาษ รูปภาพจากแผ่นป้ายโฆษณา รูปภาพจากหนังสือนิตยสารต่าง ๆ เป็นต้น

แหล่งการเรียนรู้

โรงเรียนถนอมศรีศึกษาได้แบ่งประเภทของแหล่งเรียนรู้ ได้ดังนี้

๑. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่จัดหามาเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจอย่างกระจ่างแก่เด็กโดยสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่

- เจ้าหน้าที่ในอำเภอ
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- พระสงฆ์
- พ่อค้า – แม่ค้า
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ผู้ปกครอง
- ช่างตัดผม / ช่างเสริมสวย
- ครู
- ภารโรง
- ฯลฯ

๒. แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ได้แก่ แหล่งข้อมูลหรือแหล่งวิทยากรต่างๆ ที่อยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงโลกภายในและโลกภายนอก (inner world & outer world) ได้ และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กปฐมวัย ได้แก่

- ห้องสมุดโรงเรียน
- ห้องวิทยาศาสตร์
- ห้องสื่อการจัดประสบการณ์
- วัด
- โรงพยาบาล
- สถานีตำรวจ
- บ่อน้ำร้อน
- อุโมงค์ปิยะมิตร
- โบสถ์
- มัสยิด
- ร้านค้า
- ธนาคาร
- โรงแรม
- ตลาดสด

การบริหารจัดการหลักสูตร

การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพตามจุดหมายของ หลักสูตร ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรในระบบสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และชุมชน มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็ก

๑. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในระบบสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาท ดังนี้

๑.๑ ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

๑.๒ คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก เช่น ผู้สอน พี่เลี้ยง อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงคุณสมบัติหลักของบุคลากร ดังนี้

๑.๒.๑ มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา การศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

๑.๒.๒ มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค

๑.๒.๓ มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย

๑.๒.๔ พูดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้

๑.๒.๕ มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด

๑.๒.๖ มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และ การปฏิบัติต่อเด็ก

๑.๒.๗ มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆ ของเด็กและตัดสินใจปัญหาต่างๆอย่างมีเหตุผลด้วยความ เป็นธรรม

๑.๒.๘ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตสมบูรณ์

๑.๓ ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง และเสมอภาค และปฏิบัติกรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด

๑.๔ ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กพัฒนาตนเองมีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

๑.๕ เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมให้ความเห็นชอบ กำหนดวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ

๑.๖ สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๑.๗ จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตร อย่างเป็นระบบและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา

๑.๘ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมตลอดจนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

๑.๙ นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายในอย่างมีระบบ

๑.๑๐ กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก

๑.๑๑ กำกับ ติดตาม ให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก บริบทสังคมและมีความทันสมัย

๒. บทบาทผู้สอนปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจึงควรมีบทบาท / หน้าที่ ดังนี้

๒.๑ บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

๒.๑.๑ จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเองและผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน

๒.๑.๒ ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพของตัวเด็ก และหลักทางวิชาการในการผลิตกระทำ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๓ กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง

๒.๑.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล

๒.๑.๕ สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๖ ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๗ ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๘ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพ

๒.๒ บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

๒.๒.๑ สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒.๒.๒ ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

๒.๒.๓ ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก

๒.๒.๔ ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี

๒.๒.๕ จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล

๒.๒.๖ ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๒.๓ บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

๒.๓.๑ นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบท สังคม ชุมชน และท้องถิ่น

๒.๓.๒ ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

๒.๓.๓ จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร / กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

๒.๓.๔ พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้มีวิสัยทัศน์และทันสมัยทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๒.๔ บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

๒.๔.๑ ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้

๒.๔.๒ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ทั้งกายและใจ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงาน และเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๒.๔.๓ ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

๓. บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กที่ผู้สอนและพ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อความเข้าใจตรงกันและพร้อมร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ดังนั้น พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๓.๑ มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก

๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ

๓.๓ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๔ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

๓.๕ อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

๓.๖ ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอน ผู้เกี่ยวข้อง

๓.๗ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมี คุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

๓.๘ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๔. บทบาทของชุมชน

การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้ชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อ ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้นชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๔.๑ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง

๔.๒ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา

๔.๓ เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

๔.๔ ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

๔.๕ ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

๔.๖ ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

๔.๗ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อตนเอง และเป็น ส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็ก ในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสาร อย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับ ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผน การจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การ ประเมินพัฒนาการควรมีหลักการ ดังนี้

๑. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
๒. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
๓. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
๔. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้ แบบทดสอบ
๕. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ ๓ – ๖ ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปปรับใช้ได้ ทั้งในส่วน ของโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมกับสภาพ บริบท ความต้องการ และศักยภาพของเด็กแต่ละประเภทเพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดโดยดำเนินการดังนี้

๑. เป้าหมายคุณภาพเด็ก หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสาระ การเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาเด็ก สถานศึกษาหรือผู้จัดการ ศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถเลือกหรือปรับใช้ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาเด็ก เพื่อ นำไปทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒. การประเมินพัฒนาการ จะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของเด็ก อาทิ เด็กที่พิการอาจต้องมีการปรับ การประเมินพัฒนาการที่เอื้อต่อสภาพเด็ก ทั้งวิธีการเครื่องมือที่ใช้ หรือกลุ่มเด็กที่มีจุดเน้นเฉพาะด้าน

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกฝ่าย จะต้องให้ความสนใจต่อการช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการ จัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆทั้งระบบ การเชื่อมต่อของ การศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จะประสบผลสำเร็จได้ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการเชื่อมต่อโดยเฉพาะระหว่างหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ ๓ - ๖ ปี กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยต้อง ศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจ จัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการเชื่อมโยง การศึกษาโดยการจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมต่อการศึกษา ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

๑.๑ จัดประชุมครูระดับปฐมวัยและครูระดับประถมศึกษาาร่วมกันสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสอง ระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อครูทั้งสองระดับจะได้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

๑.๒ จัดหาเอกสารด้านหลักสูตรและเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับมาไว้ให้ครูและบุคลากรอื่นๆ ได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

๑.๓ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ดู งาน ซึ่งไม่ควรจัดให้เฉพาะครูในระดับเดียวกันเท่านั้น

๑.๔ จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๑.๕ จัดให้มีการพบปะ หรือการทำกิจกรรมร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ในระหว่าง ที่เด็กอยู่ในระดับปฐมวัย เพื่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้สร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียน การสอนของบุตรหลาน ตนได้อย่างถูกต้อง

๑.๖ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็กในบางโอกาส

๑.๗ จัดกิจกรรมปฐมนิเทศพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างน้อย ๒ ครั้ง คือ ก่อนเด็กเข้าเรียนระดับปฐมวัยศึกษา และก่อนเด็กจะเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจ การศึกษาทั้งสองระดับและให้ความ ร่วมมือในการช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี

๒. ครูระดับปฐมวัย

ครูระดับปฐมวัย นอกจากจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก ของตนแล้ว ควรศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และสร้าง ความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยครูอาจจัดกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะทำให้ครู ระดับประถมศึกษาสามารถใช้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

๒.๒ พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดีๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้ เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๒.๓ จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับครูตลอดจนสภาพแวดล้อม บรรยากาศของห้องเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันหรือสถานศึกษาอื่น

๓. ครูระดับประถมศึกษา

ครูระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและมีเจตคติที่ดีต่อการจัด ประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของตนให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับครูและห้องเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ภายในห้อง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระเช่น มุมหนังสือ มุมของเล่น มุมเกมการศึกษา เพื่อช่วยให้เด็กชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ จัดกิจกรรมร่วมกับเด็กในการสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

๓.๔ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน

๔. พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา

พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาต้องทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ และเข้าใจว่าถึงแม้เด็กจะอยู่ในระดับประถมศึกษาแล้วแต่เด็กยังต้องการความรักความเอาใจใส่ การดูแลและการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้แตกต่างไปจากระดับปฐมวัย และควรให้ความร่วมมือกับครูและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น

การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

การจัดสถานศึกษาปฐมวัยมีลักษณะสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมจำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การวางแผน และดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาและระบบประกันคุณภาพที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้ง หน่วยงานภายในและภายนอกตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่ทุกระดับละทุกอาชีพ การกำกับดูแลประเมินผลต้องมีการ รายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป